

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈԼԻՍ 21 ՅՈՒՆԻՍ

Արևիկայի ապստամբութիւնն ու Վարձի թագաւորին սահմանադրութիւն ընդունելը նոր կերպարանք մը տալին իտալական խնդրոյն որարգէն լուծված կը համարվէր, եւ Ալեքսանդրապոլի դաշնադրութեան մէջ յօդուածը՝ որ անգործագրելի դատվելով ետ ձգված էր, նորէն կենդանութիւն առաւ: Խօսքերն իտալական դաշնակցութեան խնդրոյն վրայէ, որուն Իսկիւլեան արգելք եղած էին Վարձիի ու Հռոմի տէրութիւնները՝ իրենց կառավարական դրութիւնը չափաւորել չուզելուն համար: Բայց հիմա գործերուն այս վիճակը փոխվեցաւ: Վարձիի կառավարութիւնը ոչ միայն իր կառավարական դրութիւնը փոխեց, այլ եւ Արևիկա կղզին չորանցուցնելու համար Սարտինիայի հետ դաշնակցութիւն ընել առաջարկեց, դաշնակցութիւն մը՝ որուն հիմա Սարտինիա հաճութիւն չտար՝ ժամանակն անցած է ըսելով:

Եւրոպական մեծ տէրութիւններէն ոմանք, մանաւանդ Վաղդիս, գործին այս նոր դարձումը մէջ Ալեքսանդրապոլի դաշնադրութեան վերոյիշեալ անգործագրելի մնացած յօդուածը գործարկելու ձառնայ մը բացված կը տեսնեն, եւ հետեւարար իտալական դաշնակցութեան խնդիրը նորէն բանակցութեան նիւթ եղած է իրենց մէջ:

Եւրոպայի կառավարութիւնը չէզոք ընթացք մը բռնելով, խնդրոյն որոշումը Խաւքիսի ժողովուրդը ազատ կամքին ու հաճութեանը թողնելու կուզէ:

«Թէ որ, ըսաւ Լորտ Նոն Ուլսթը Եւրոպայի խորհրդարանին մէջ, Վարձիի թագաւորն իր ըրած զեջումներուն շնորհիւ կրնայ իր հպատակներն իրեն հետ հաշտեցնելու զանոնք իր թագաւորութեանը ներքեւ ազատ սահմանադրութիւններով ապրելու հաճեցնել, թագուհւոյն կառավարութիւնը ցաւելու բան մը չունի ասորմէջ: Թէ որ Արևիկայի ժողովուրդը կրնայ 1812 ին սահմանադրութիւնը ձեռք բերել, եւ թէ որ անկէ դէպք, մեղե չենար անոր որոշումը դատաքննել: Բայց, միւս կողմանէ մենք երբեք չենք կորսնցունել տէքերն ու առջեւէն այն սկզբունքը որ հրատաարակած ենք, եւ նուիրական սկզբունք մը կը համարենք զայն, (թէ եւ խիստ քիչ բացառութիւններ ալ զանգվին անոր մէջ), այսինքն թէ, երկրի մը ներքին կառավարութեանը մասին՝ նոյն երկրին

ժողովուրդն է ամենէն լաւ դատաւորը, եւ օտարազգիները պէտք չէ որ մէջ մըտնեն անոնց որոշումը բռնադատելու կամ աւերելու համար:

«Արևիկայի ժողովուրդին, Վարձիի ժողովուրդին, եւ կաւկասեան (թէ եւ այս խօսքը ոմանց կը դպչէ) թէ Հռոմի տէրութեան ժողովուրդներուն կիւնայ յայտնել այն կառավարութեան կերպը՝ որուն ներքեւ ապրել կուզեն:»

«Նոյն նիստին մէջ Լորտ Նոն Ուլսթը սա նշանաւոր խօսքն ալ ըսաւ:

«Բայ իմ կարծեաց, ես չեմ՝ յուսար որ հիւսիսային Իտալիայի ժողովուրդը կարենայ հարաւային Իտալիայի ժողովուրդին հետ միարանելով հաստատուն ու միաբան կառավարութիւն մը կազմել մի եւ նոյն թագաւորի ներքեւ:»

Արևիկայէն եկած լուրերուն նայելով, յիշեալ կղզին այսուհետեւ Վարձիի թագաւորին իշխանութեանը ներքեւ մտնելուն յոյս չերեւիր:

Վարիպալտի զօրապետն անոր ներքին քաղաքական կազմութեանը զբաղած ժամանակը՝ միանգամայն արտաքին ազգահովութեանը պէտք եղած միջոցներն ալ կը հորայ, եւ թէ որ Մէսինա քաղաքն ալ ձեռքն անցունելու յաջողի, ալ այնուհետեւ Արևիկայի ազատութիւնը բոլորովին կապահովուի: Սակայն կերելի որ շատ փոքար պիտի ըլլայ յարձակիլ Մէսինայի վրայ, որուն մէջ 20 հազարէն աւելի պահապան զօրք կան, եւ քաղաքին բերդերն ալ ահաւոր կերպով սպառազինեալ են: Վարիպալտի զօրապետն այս դիտարկով, մեծ զօրութիւն եւ բազմութիւն թիւրքաթիւնի կը պատրաստէ յիշեալ քաղաքին հետ պատերազմելու համար:

Իտալիայէն Արևիկա կամաւոր զօրք երթալը կը շարունակէ: Ընդհանրապէս 9 ին Նոնայէն երեք շաբաթաւ: Արևիկա գաղին՝ 3200 մարդ տանելով: Եւս կամաւորներուն մէջ 15-16 տարեկան տղայք ալ կան, որոնք զպրօցներէն փախչելով Արևիկա կերթան ազատութեան համար պատերազմելու:

Վարձիի մէջ յունիս 3/15 ին իշխուհունը խռովութիւն մը ելաւ բայց շուտով առաջնի առնելով: Բառաստանի չափ արքունի պահապան զօրք փողոցներն իջնալով՝ ետքէ ետքէ՝ Եւսոր վրայ մեծ շփոթութիւն ելաւ քաղաքին մէջ, եւ կառավարութեան պաշտօնակցները՝ այս գործին կամակից չը կարծրվելու համար փութացին իրենց հրաժարականը տուին թագաւորին:

Թագաւորը բարկանալով զօրաց այս

ըրաժին, զանոնք բանտարկել տուաւ՝ խոստանալով որ խափա պատժել տայ: Ետքը ելաւ Վարձիի զօրանոցները դրնայ, եւ բոլոր զօրքերէն պահանջեց որ սահմանադրութեան երդում ընեն:

Թագաւորին այս վարմունքը մեծ ուրախութիւն պատճառեց ժողովուրդին, եւ այն դիշերը քաղաքը լուսաւորեցաւ:

Վառապարութեան պաշտօնակցներն ալ հրաժարականին ետ առին:

Վարձիի տէրութեան Վլադ անունը քրովիթը եւ երկու առեւտրական շոգենաւ Վարիպալտի զօրապետին կողմէն անցան: Եւս ծանրաշիւք դէպքին վրայ, Վարձիի տէրութեան բոլոր ծովային պաշտօնակցներն՝ իրենց վրայ եղած կասկածները փարատելու համար՝ գաղին թագաւորին հօրեղայր Եթուրա կոմսին՝ իրենց հաւատարմութիւնը յայտնեցին, եւ նոյն օրը սահմանադրութեան երդում ըրին:

Հարաթ օրը եկող Մարսիկայի գաղղիական շոգենաւը լուր բերաւ թէ Մէսինայի մօտ Միլաճոս անուն բերդին պահապան զօրքերը իրենց Պօքօ անուն զօրապետին հետ անձնատուր եղեր են Վարիպալտի զօրքերուն:

Երկու շաբթի օրը Մարսիկայէն հեռագրով լուր եկաւ Վարձիի Պօքօ անուն թէ Վարիպալտի զօրապետը Մէսինայի վրայ յարձակում ընելով ետ քշվեր է եւ ինքն ալ վերաւորվեր է:

Եւրոպայի ամենէն քաղաքակրթեալ երկիրներուն մէջ անգամ կրօնական հաւատարմութիւնները մարած չըլլալուն մէջ նոր փորձը տեսնելուցաւ այս օրերս Եւրոպայի մէջ:

Իտալիայի հիւսիսային կողմը բնակող բողոքականներն ամեն տարի յունիս 12 ին սովորութիւն ունին սրինգներով եւ թմբուկներով պարտելու: Եւս տասնի ալ նոյն օրը Իտալիայի Լիւրիան քաղաքին շրջակայները բնակող բողոքականները 10 հազար հօգիտ չափ անձինք, արք կանայք եւ տղայք, թմբուկներով ու սրինգներով պարտելու ելելով, հռոմէականներէ բնակեալ Տէրրիմօքէ անուն գեղէն անցած ժամանակին, հռոմէականներն անոնց վրայ յարձակել են քարերով, եւ ասիւց աստիկ կախ մը ծագեր է: Բողոքականները տկար զբաղվելով գէնք աշեր են ու հռոմէականներէն 10-15 հօգի վերաւորելով փախուցել են զանոնք: Վերաւորեալներէն երկուքը մահաւան փոստով մէջ են կղեր:

Եւս կուսին պատճառը զանազան կերպով կը պատմեն Իտալիայի լրագրողները: Ոմանք կրսն թէ, հռոմէականներն առանց պատճառի յարձակել են

բողոքականաց վրայ՝ ոմանք ալ կրսն թէ բողոքականներէն մէկը հռոմէականաց մատուռին վրայ տնկրված խաչին ատրճանակ պարպել է:

— 0 —

Եւստատի Վարչաւիա մայրաքաղաքին մէջ յունիս 8 ին ցոյց մը ըլլալով՝ բազմաթիւ անձինք բանտարկվեցան:

Յիշեալ քաղաքէն Բրուսիայի Վլադ լրագրին կրկնած նամակ մը հետեւեալ կերպով կը պատմէ այս անցքը:

«1831 ին Եւստատիի ապստամբութեան ժամանակը Վարչաւիայի մօտ Վօլաքսի մեծ տեղն սպաննրված Սովինսքի անուն լեհ զօրապետին այրին վախճանելով, յունիս 8 ին անոր յուղարկաւորութեանը 20 հազարէն աւելի լեհ ժողովուրդ ներկայ գտնվեցան: Եւ երբ քարոզչը՝ վախճանելոյն գերեզմանին վրայ դաւանական խօսած ժամանակը՝ Սովինսքի զօրապետին յիշատակութիւնը ընելով, Սովինսքի քաղաքի անուանեց զանիկա, որովհետեւ վերոյիշեալ պարստամբութենէն առաջ ռուսաց բանակին մէջ քաղաքապետի աստիճան ունէր, բոլոր ժողովուրդը Սովինսքի քաղաքի գոտիցին, եւ անոր կնոջը դադաղին վրայ փռված թաւիշէ ծածկով զօրք կը տոր ընելով մէջնին բաժնեցին՝ այն աւուր յիշատակը պահելու համար:

«Եւս արարողութիւնն ետեւ շատ մարդիկ Վօլաքսի ուր Սովինսքի զօրապետն ինկեր էր 1831 ին, եւ հայրենասիրական եռանդուն զգացումներ յայտնելով տեսչութեան ուշադրութիւնը իրենց վրայ դրաւ: Բայց այս ամենը աւելի ծանր անցքերու նախաշաղկ մը եղաւ:

Ժողովուրդան մէկ մասը, զլուսաւրպէս բարձր կարգը վերոյիշեալ յուղարկաւորութեան մասնակից չէր եղած, եւ շատ ալ այն օրը հասարակաց պարտեղէ մէջ նուազածութեան մը ներկայ գտնվել էին: Ըստնց այս վարմունքը՝ զլուստեքած ժողովուրդեան առջեւ մեծ յանցանք մը սեպվելով, այն օրէն ի վեր կերպ կերպ նախատիւններու եւ յայտնի ու ծածուկ թշնամութիւններու նշանակեցան: Եւս ժամանակը տեսչութիւնը գոցեց այն պարտեղը, եւ փորոցներուն մէջ եղած անկարգութիւնները խտրել պատկելու որոշում ըրաւ, մանաւանդ անոր համար որ այս անկարգութիւնները քաղաքական պատճառ մը ունէին:

«Ըստն փողոցներուն մէջ տեսչութեան գաղտնի կամ յայտնի գործակալներ կը պարտեղին առտուրէն: Ընդհանրապէս կը բռնէին եւ միջնաքէլ զլուստեղէն:

ԴՀԻՐ-ՔԵՅԻ մետրապօլիտ
 Թիմոս արքեպիսկոպոսին վրայ ալ
 բառաւանդութիւն ըլալով Թէ զօշաքաղ
 Թեամբ ժողովուրդը կեղեքեր է եւ Վ
 Թօ ունուն Պուլրարի արջկան մը հետ
 տերիմ յարաբերութիւններ ունի եղ
 յանձնարարական ժողով՝ աշջկան գ
 ւոր խնդրանքին այս գործը քննէր է

Ֆելայի Մեղրապետին ներկայութեամբ
բը, եւ Ենթիմոս արքեպիսկոպոսին յան-
ցանքներն արտաքին զինուոր, արքայապետին
Մեծ Եւթարքոսը հետագորով իմաց տը-
վեր է Բ. Դրան որ արքեպիսկոպոսը յու-
նաց Պատրիարքարանին ձեռքը Կ. Պօլիս
կանչվին: Եսով Եւթարքին բարձրութիւնը
արքեպիսկոպոսին պաշտօնական աստիճա-
նըն ու Պատրիարքարանին իրաւասու-
թիւնը յարգելու ապացոյց մը տուած է:

Նոյն զեղաբարձարին Լեւոն Միւ-
սիսի Եւթարքի էֆէնտիկին դէմ ալ ժո-
ղովուրդը դանդաղ ընկելով որ հաստատու-
եալ կանոնաց հակառակ տուրքեր կտանէ
եղիր իրենցմէ, եւ մասնաւորապէս 23-
500 զուրուշի դուար մը առեր է ըս-
տաւորապէս որ եթէ այս ստանին իրեն չը-
նարեն նէ Եւթարքի Բեօյի տօնավաճա-
րին (բանայիր) տեղը պիտի վաճառէ,
եւ այս ստորինաւոր դործերը վրան հաս-
տատուելով, Եւթարքի էֆէնտիկին բանտ դըր-
վեր է, եւ դատաստանը կը տեսնուի: Եսով
գործերուն մէջ Օւէյիէլ փաշան ալ մտտ
ունի եղեր:

Դարձեալ Եւթարքի Բեօյի Բօնա-
թանթիմոս անուն աւագնեցին դէմ ամ-
բաստանութիւնը ըլլալով թէ մտերիմ յա-
րաբերութիւններ ունի եղեր Պուլքարի
աղջկան մը հետ, եւ այս ստորինաւոր
գործը անդատապարտ կատարելու համար
300 զրրմիջ կերուցած ըլլալով տեղա-
կան իշխանութեանց, բռնակը բանտը
դրվեր է եւ դատաստանը կը տեսնուի:

Արքայապետ Եւթարքի Բեօյի դատա-
ւորին (հաքիմ) եւ նախորդ կառավար-
չին բոլոր մարդոցը դէմ որոց մէջ պուլ-
ղոր չորսպաճիկներ ալ կան, զօշաբաղու-
թեան ու անկրաւութեան զանգառներ
ըլլալով, անոնք ալ քննութեան տակ
ձգվեր են եւ դատաստանին կը տեսնուի:

Պայտերական հրամանաւ
Եւթարքութեան բարձրագոյն Բա-
նին անդամ Սուրհի պէյը տէրութեան
Տէֆէթէր հանէին վերատեսուչ անուա-
նեցաւ:

Դանձուց պաշտօնէն Միւսթէշար
Իրֆան պէյը Եւթարքութեան բարձրա-
գոյն Բանին անդամ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեքշաբթի օրը՝ աղբային Սահմա-
նադրութեան համեմատ արդէն ընտրե-
ված աղբային երեսփոխանները Պատրի-
արքարան հրաւիրվելով՝ արտաքոյ կար-
գի ընդհանուր ժողով մը եղաւ: Բ. Դըռ-
նէն եկած հրամանադիրներու ընթերց-
ման եւ քանի մը կարեւոր գործերու ար-
նօրէնութեան համար: Նոյն ժողովին
մէջ նաեւ Պալատու գերեզմանատան անց-
քին վայոյք Բ. Դանէն Պատրիարքա-
րան եկած հրամանադիրները կարգացվե-
վելով, անոնց մէջ աղբային հաւատարիմ
հպատակութեան պարտաւորութիւննե-
րուն դէմ եղած կարծիքները փարատե-
լու համար վայելուչ պատասխան մը
գրելու որոշում եղաւ եւ այն պատաս-
խանին խմբադրութեանը համար ալ մաս-
նաւոր յանձնաժողով մը կազմվեցաւ
հետեւեալ աղբայի եւ քաջ տաճկա-
դէս անձերէն:

- Ընթուէն Էֆէնտի
- Գրիգոր Էֆէնտի Մարիտան
- Խաղուպ Էֆէնտի
- Միւսա Էֆէնտի:

Պալատու գերեզմանատան անցքին
պատճառաւ մայրաքաղաքին անդրեկան
գետաւանին եւ մեր Սրբադան Պատրիար-
քին մէջ եղած թղթաւորութիւններուն
գնա վերջն եկած չըլլալուն համար, անոնց
հրամանադիր թիւերը դալ շարժումն ին-
զելու կը պարտաւորվին:

Պալատու գերեզմանատան ցաւով
անցքին մէջ վերաւորեալները դարձանող
Մեծարդոյ Տրեթոր Մողեան հետեւ-
եալ նամակը իրկած է մէջ հրատարա-
կելու:

«Երդոյ հրատարակել
«Իտիւնէ գաբուի գերեզմանատան
դէպքին մէջ վերաւորեալները Եզգին Եւ
Տէրութեան կողմանէ խնամելու պաշտօնն
ընդունած ըլլալով՝ պարտ տնձին կը հա-
մարիմ ձեր լրագրոյն միջոցաւ հրատա-
րակել վերաւորեալ այժմեան վիճակը:

«Յուլիս 6 ին իրիկունը վերաւորեալ
նախնական գննութիւնը եղաւ Սարմա-
թօմուքի դպրոցը, հանգերձ Օւադ-
թիէի բժիշկ Տրեթոր Եւթարքարանին եւ
Երզումանեան Ստեփան Էֆէնտիին: Է-
տեւեալ օրը դաղիքներէն տեղեկագիր մը
Բ. Դըռնէն իրիկեցի Ստեփան Էֆէնտիին
միջոցաւ, եւ նոյն տեղեկագրոյն հայերէնը
Սրբազան Պատրիարքին յանձնեցի:

«Արեւուրեւոյ չորսը միայն ծանրելի
էին, եւ միւսները մէկ քանի օրէն իրենցը-
բազմութեամբ կը շարունակէին: Եսով ոչ
ոք վառելի մէջ է եւ երկու հոգի միայն
դեռ մէկ քանի օր անկողնոյ պիտի ծա-
ռայեն:

Միւսմ եւ այն
20 յուլիս 1860

Տէրութեան Գ. Միւսմ:

Մայրաքաղաքին բոլոր գետնային
փետ. Լուսանոյ կոմսն երէկ Գուլգա-
փուի աղբային Պատրիարքարանը երթա-
լով ժամու մը չափ տեսութիւն ըրաւ
ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքին
հետ:

Մեկնելու ատենը եկեղեցին իջաւ,
ուր դպրի մանկանք քաղաքաձայն երգե-
լով զենքը դիմաւորեցին, եւ Նորին վը-
սեմութիւնը սեղանին առջեւը կը թաղվի,
բեմին վրայ դրված սրբոց մասունքներն
համբուրեց, եւ իր գահաւանդութիւնը
յայտնելով մեկնեցաւ:

Արեւիկի օրը Պէշիկթաշի ու Սամա-
թիոյ թաղերուն ընտրութիւններն աւար-
տեցան, եւ ահաւանի յիշեալ երկու
թաղերէն ընտրված աղբային երեսփո-
խանաց անունները:

ԳԵՂԵՐՈՒՆ	
Երդանիկ Էլչի Աւճիկեան	163
Եւթարքի պէյ Տառնան	122
Գալուստ աղա Բեմհաճեան	120
Գեօրգի պէյ Երամեան	94
Գրիգոր աղա Մախադեան	143
Թորոս պէյ Դիսակ	111
Արապեալ ամիրա Պարեան	104
Գալաթոս աղա Էլիքանեան	115
Մարտիրոս աղա Գառնիկեան	114
Նիկողոս աղա Սուլեյմանեան	119

ՍԱԼԵՄԻՆ	
Երզնի Զակարոս աղա	162
Բակլեան Զովաթիմ աղա	101
Գեօրգեան Երիկ աղա	100
Ինձեան Զօհանէս աղա	153
Էմինեան Զօհանէս աղա	100
Ծերունեան Միւսա աղա	100

Միւսեան Ծերուն աղա	106
Միւսեան Զօհանէս աղա	151
Միւսեան Եւթարքի աղա	128
Նազարեան Թորոս աղա	125
Սահակեան Մ. Սիօս աղա	127
Տէր Գրիգորեան Պետրոս աղա	105
Տէր Պօղոսեան Գալուստ աղա	119
Տէր Սահակեան Եւթարք աղա	121
Քարամանեան Սահակ աղա	129

Գուլգափուի եւ Եֆէնի-Գաբուի
թաղերուն ընտրութիւններն յառաջիկայ
կիրակի օրը պիտի կատարվին:

Նիկոմիդիոյ վիճակին առաջնորդ գե-
րապետ Ե. Ստեփաննոս վարդապե-
տը՝ եւ Գալաթիոյ վիճակին առաջնորդ
Տ. Միւսթի վարդապետը՝ իրենց վիճա-
կանոց խնդրանքն եւ ազգին հաճու-
թեամբը Ս. Եւթարքին մայր աթոռը
զացած եւ կախարարութեան բարձր
աստիճանն ընդունած ըլլալով, անցեալ
շաբթու Կ. Պօլիս հասան եւ ասիեց ալ
իրենց վիճակները պիտի երթան:

Քեօթահայի առաջնորդ Գեր.
Յովսէփ վարդապետն ալ նոյնպէս կախա-
կապոս ձեռնադրվելով Ս. Եւթարքին
վերադարձած ժամանակը ճամբան հի-
ւանդանալով Սարին մնացեր է:

ԽԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ մայրաքաղաքին բոլոր թաղերուն
մէջ պաշտօնական աղբարարութիւն մը
կարգացվեցաւ, որով կայսերական բա-
րեխնամ կառավարութիւնը իր զորուշոյնէ
ժողովուրդը այն չափազանց ուսիսլ լու-
րերէն որ ժամանակէ մը ի վեր դիտմամբ
կը տարածվին ժողովուրդէն մէջ, եւ կը
ճանոցանէ թէ խիստ աղբու միջոցներ
ձեռք առնված են ոչ միայն որ եւ է ան-
կարգութիւնները դադարու, այլ եւ անանի
սուտ ու փուճ լուրերու արձագանք եւ
զայններն ալ պատճելու համար:

Մեկնելով շաբթու մայրաքաղաքին
մէջ լուր մը ելելով թէ կայսերական
կառավարութիւնը նոր թղթադրամ կո-
խելու միտք ունի, ոսկին մէկէն ի մէկ
բարձրացաւ եւ մեծիտէ ոսկին մինչեւ
121 զուրուշ եղաւ: Բայց ետքը վերո-
յիշեալ լուրին անհիմն ըլլալը հասկցվե-
լով ոսկին նորէն իջնալ սկսաւ:

Մայրաքաղաքին մարտատանց վերա-
տեսուչ փետ. Բիւսնի փաշան որոշում
ըրաւ որ զուրուշն օտար ապրանք բե-
րող փաճառականներն հարկւրին հինգ
մաքըր վճարելէն ետեւ, նորէն յիշեալ
ապրանքները դուրս իրկած ժամանակ-
նին պարտաւոր չըլլան մաքըրն Բեւէթէ
անելու:

Մեկնելով հինգշաբթի օրը անդրեկա-
կան պատուականը ըրովէթ մը եկաւ Ե-
տրեստանի ծովագերներէն, եւ առաջ
ուղղակի թաղարային երթալէ ետեւ, նո-
րէն վար իջաւ, թաղահանէն առջեւ եր-
կաթ նետեց, եւ 21 թնդանօթ արձակե-
լով օսմանեան դրօշակը ողջունեց:

Պրուսային յուլիս 13 թուով
գրված նամակ մը լուր կուտայ թէ չոր
խոզակներուն առուտուն այս օրերս խիստ
բանուկ է եւ գիններն ալ հետզհետէ բարձ-
րանալու վրայ են: Տէմիթաշէն մետոքսին
առաջին տեսակը 380 էն 430 զուրուշ
կը ծախվի եւ մանվածները 460 էն 490
զուրուշ: Խոզակները քիլէն 190 էն 260
զուրուշ կը ծախվի ըստ տեսակին, եւ
այս առուտուններուն մէջ օսմանեան լիւրս
կը գործածվի 106 զուրուշէն:

Թեքլիթաղէն մեր արդոյ թղթա-
կին հետեւեալ լուրերը կուտայ:

«Յուլիս 22 ին օրը արշալուսոյ
ատեն քաղաքին մէջ եւ բոլոր շրջակայ-
ները սոսկալի փոթորիկներով հեղեղա-
նման անձրեւներ զարով երկու ժամու
չափ տեսեց, որով անստիճաւ գիւղուե-
լով բոլոր դաշտերուն վրայ ընդհանուր
եւ մեծ փնաս պատճառեց բոլոր հունձ-
քերուն եւ պտուղներուն: Քաղաքի
խիստ ծերերն անգամ կրան թէ իրենց
կեանքին մէջ երբեք տեսած կամ լսած
չունէին ասանի քան մը աս քաղաքին հա-
մար:

«Ետ անձինքներու քաղաւած
կամ հնձուած ցորեններն ու դարինները՝
ինչպէս նաեւ մեծամեծ ծառեր արմա-
տէն հանելով ջուր տարած է:

«Երբ միտար բաւական մեծ կր-
պատմեն. սակայն դահլիճիւն Լստու-
ծոյ կենաց կորուստ բնաւ չկայ:

«Երկրին բերքերն եւս այս տարի
բաւական առատ են»:

Մայրաքաղաքին անդրեկան Լե-
ւոն-Էթարք լրագրիւր կը ծանուցանէ թէ
կայսերական կառավարութիւնը տէրու-
թեան դաւառներուն մէջ եղած Միւ-
սիսներուն թիւը 1244 էն 444ի պիտի
իջեցնէ՝ ամեն մէկուն ամսականը 1000
զուրուշէն 1500ի հանելով:

Օգոստոսին Եւթարքի յանձ-
նաժողով մը կարգեց իւր պալատան Պալ-
թաճիկներուն եւ ստորին դործականե-
րուն մէջէն աւելորդները պակսեցնելու
համար:

Մեկնելով շաբթու օրը Պանտրմային
եկող շրջնաւոր Ինձի Սուլթան անուն
աւագապետ մը բերաւ Կ. Պօլիս: Եսով
չորսպաճիք քան Օւէյիէլ զուրուշ ժող-
ված՝ Պանտրմայի շրջականներն ահ ու
զորի մէջ ձգեր էր, եւ ճանապարհորդ-
ներն ու սուրհանգակները կը կողպուէր՝
զիմադրութիւն ընողները մեղքներով:
Պանտրմայի Սուլթան Զաֆըր Էֆէնտիին
հարբով մը ձերբակալ ըրաւ այս աւա-
գակը Պանտրմայի մէջ եւ կապած Կ.
Պօլիս խրկեց:

Մեկնելով չորեքշաբթի օրը ցերե-
կին Պալթիա Քիւրէճ Գաբուսի մաք-
սատան դրանը առջեւ անդրեկանի նաւա-
տի մը դարձվեցաւ: Օւրնոց որ դեռ
անձանօթ է՝ մաքսատան դրանը մօտի
նպարաճառին դանակը յափշտակելով
նաւաստին փոր խոթեց, ու նորէն նը-
պարաճառին խանութին առջեւ դը-
նելով մօտի նեղ փողոցներուն մէջէն փա-
խաւ:

Մեկնելով կիրակի իրիկուն ժամը եր-
կուքին միջոցները Պէյօղլուի Թէֆէի պա-
շին բաղմաթիւ ընտանիք պալատած փառ-
նակը ձեղայիցին տաճիկ մը յանկարծ դա-
նակով զարնվեցաւ մեռաւ: Ստաւիոյ
պահակին տեսչութեան գննուորն անմի-
ջապէս դարնողին ետեւէն ինկաւ սուսե-
րամերկ, եւ անոնց գիտնալով որ գա-
նըմոցը մահացու կերպով վերաւորվեր էր,
երկու անգամ հասաւ ետեւէն, ու երկու
անգամուն ալ մարդիկ մէջ մտնելով թող
տալ տուին զանկալ, որով շարագործը
փախաւ ազատեցաւ:

Եսով եղեւնադրութեանը մեծ ար-
հաւիրք ու շփոթութիւն ձգեց հոն սը-
տրողներուն մէջ: Անայց վախերնուն
մարեցան երբոր տեսան տեսչութեան զին-
ւորը որ եղեւնադրութեան ետեւէն կը վա-
գէր սուսերումերով:

በጉዞ ላይ ለሚገኙት ሰዎች ለማድረግ ይገባል፡፡

բժշկին հարած բուսական շաքարաւոր արեւ
մարքելու ցաղուածիւն ունեցող շաքարաւոր
ամենէն գերադասին է, և զկարգիւն, Պէլէմը
է Սուսիոյ մէջ միակի ևս իր գործածութեան
բուծեան հրամանաւ: Մօրինա ձկնա լեղ
(գարածիցի) եղին (պաշգ. ետալ): Աբբեղի
համար գործածուած շաքարաւոր ստիպանայի
նոյնպէս եւ իւտող ոսկիով է. սնդիկով (ծիփ) է
ված բոլոր գիւղերուս դործը կը տանեն: Ան
սողութիւնը գիւրին հասը եւ համը ախորժեւել
Լ. մէն երկրի բժիշկներն այս շաքարաւոր կը պա
տիրեն մարթի հիւանդութիւններու, սրբիւր
(թէմբէրի), խլիցի (սըրածա), քսոտութեան, պ
լաի (հիպոս), ծննդաբերութեան եւ երկխտաւոր
կան շաքարահատութեան պատճառաւ: հիւանդ.

፲ ሳንቲማት ድርጅቱ

L ₁ 200		L ₂ 200		L ₃ 200	
2	24	3	5	6	30
"	"	5	"	"	48
"	"	6	"	"	56
"	"	6	"	"	69
4	36	6	"	"	60
5	"	8	"	"	80
"	"	7	"	"	70
7	28	11	"	"	108
8	36	11	"	"	110

[illegible][illegible]